

ROTTERDAMSCH

C O U R A N T.

Donderdag

den 11 November.

De WETHOUDER, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand te ROTTERDAM, belast met de zorg voor de regelmatige bijhouding van het Bevolkings-Register, herinnert ieder dien het aangaat aan de bepaling van Art. 4 der Verordening, houdende bepalingen, in acht te nemen bij het vestigen van woonplaats en het Verhuizen in of uit de gemeente Rotterdam, vastgesteld den 6 Maart 1851, afgekondigd den 25 April 1851, waarbij is voorgeschreven, dat ieder die binnen deze Gemeente verhuist, het zij hij daarin zijne woonplaats (hoofdverblijf) heeft, het zij hij er slechts tijdelijk verblijf houdt, verplicht is, binnen 14 dagen na de verhuizing, daarvan aan het Bureau van den Burgerlijken Stand aangifte te doen, met mededeeling, des gevorderd wordende, van alle bijzonderheden, welke voor de behoorlijke invulling van of overschrijving op het Bevolkings-Register alsnog mogten worden vereischt; alsmede aan de bepaling van Art. 7 der voorschreven Verordening, volgens welke de verplichting tot het doen der in de voorgaande Artikelen voorgeschreven aangiften en opgaven berust op de hoofden der Huisgezinnen, zoo wel wat hen persoonlijk als wat hunne echtgenooten, Kinderen, Dienst- en Werkboden en alle andere bij hen inwonende Personen aangaat. Hij acht zich verplicht de belanghebbenden opmerkzaam te maken, dat bij dezelfde Verordening eene boete van 50 cents op ieder verzuim van voldoening aan deze verplichting is bepaald.

Rotterdam,
11 November 1852.

De Wethouder voornoemd,
SCHADEE.

LONDEN den 8 november (des avonds).

Aan het bureau van buitenlandsche zaken werd heden weder een Kabinetsraad gehouden.

Ook heden hebben de werkzaamheden der beide Parlementshuizen zich uitsluitend tot de voortgezette beëdiging der leden bepaald.

— Steeds gaat men voort de eilanden van het Kanaal in staat van verdediging te stellen. Verschillende gedeelten van Jersey worden versterkt, op Guernsey is onlangs eene menigte geschut en oorlogsmateriaal aangebracht en het eilandje Alderney zal tot eene versterkte vlughaven gemaakt worden. Sedert de groote tentoonstelling, toen aldaar een stelsel van lage vrachten werd ingevoerd, is de aandacht meer op die eilanden gevestigd en het verkeer daarmede aanmerkelijk toegenomen. In geval van oorlog zou de Engelsche Regering met betrekkelijk geringe kosten eene dagelijksche gemeenschap met deze eilanden kunnen houden en van daar berigten aangaande de bewegingen langs de westkust van Frankrijk ontvangen.

— De stoomboot *America*, die New-York den 25sten laatstleden verliet, brengt het treurig bericht over dat de heer *Daniel Webster*, de Noord-Amerikaansche secretaris van Staat, na eene kortstondige maar hevige maagziekte, den 23sten dier maand op zijn landgoed Marshfield overleden is. De smart over dit verlies was algemeen en vertoonde zich in alle plaatsen door het uitsteken van rouwvlagen, het verschijnen der dagbladen met rouwranden, het schorsen der zittingen van verschillende gemeenteraden en geregtshoven enz. Op zijn uitdrukkelijk verlangen mag de begrafenis van geene groote staatsie vergezeld gaan, wat anders zeker geschied zou zijn.

De overledene was die bliken van achtving waardig. Den 18 januari 1782 te Salisbury in New Hampshire geboren, legde hij zich op de studie der regten toe, maar nam tusschenbeide eene school te Maine waar, ook om de kosten te helpen verlichten, die zijn vader aan zijne opvoeding besteedde. Na in 1805 gepromoveerd te zijn, zette hij al spoedig een kantoor op en bragt dit twee jaren later naar Portsmouth in bovengenoemd graafschap over. Zijne zaken gingen niet meer dan redelijk; in 1812 stelde hij zich kandidaat als lid der Federale partij in het Congres, werd gekozen en gaf weldra blijken dat hij tot staatsman als geboren was. Spoedig werd hij lid der commissie voor buitenlandsche zaken en wendde zijne pogingen aan om de Natie een' ervolven roede te verzekeren. Zijne voorstellen in de zitting van 10 juni 1813, op de intrekking der bekende decreten van Berlijn en Milaan betrekkelijk, werden met groote meerderheid aangenomen en zijne pogingen tot versterking der zeemagt en tot opheffing van het embargo vonden insgelijks veel bijval. Tot in 1816 bleef hij Portsmouth vertegenwoordigen, wijdde zich daarna gedurende zes jaren te Boston aan de praktijk, en keerde toen, als vertegenwoordiger voor die stad, in het Huis der Representanten weder, tot dat hij in 1827 door den Staat Massachusetts naar den Senaat werd afgevaardigd. In 1841 werd hij Secretaris van Staat en sloot als zoodanig het verdrag met Engeland over de noordoostelijke grensscheiding. Gedurende het presidentschap van den generaal Taylor bleef de heer Webster lang buiten staatkundige werkzaamheden, tot dat hij in 1845 weder lid van den Senaat werd en zich daar ten sterkste tegen de aanhechting van Texas en den oorlog met Mexico verzette, maar de vereffening van het geschil wegens Oregon hielp bevorderen. Groote diensten bewees hij zijn vaderland weder in 1850, toen hij de moeilijkheden wegens de aanhechting van nieuw grondgebied en wegens de gevlugte slaven hielp uit den weg ruimen. Na Taylor's dood verliet hij den Senaat, om in het Kabinet van den president Fillmore de eerste plaats als Secretaris van Staat te bekleeden. Hij was niet minder als mensch en burger dan als staatsman geëerd en bemind.

Dit sterfgeval had de aandacht eenigermate afgeleid van de verkiezing tot het Presidentschap, die den 2 dezer geschieden moest. De kansen schenen het gunstigst voor den generaal Pierce te staan.

PARIJS den 8 november.

Gisteren hield de Senaat eene kortstondige zitting, waarin het voorstel tot wijziging der Constitutie met algemeene stemmen op ééne na, die van den heer *Pieillard*, werd goedgekeurd zoodanig als dit door de commissie gewijzigd was, waardoor de Prins President de magt heeft erlangd de orde van troonsopvolging te regelen. De art. 4 en 8 van het voorstel luiden thans dus, terwijl enkele andere artikelen in verband hiermede ook eene kleine wijziging hebben ondergaan: „Art. 4. *Louis Napoleon Bonaparte* regelt bij een organiek besluit, dat aan den Senaat gerigt en in diens archieven gedeponeerd wordt, de orde van troonsopvolging in de familie *Bonaparte*, in geval hij geen wettigen of aangenomen erfgenaam in de rechte lijn mogt nalaten. — Art. 8. Het volgend voorstel zal aan de goedkeuring des Volks worden onderworpen op de wijze, bepaald bij de besluiten van den 2 en 4 december 1851: „Het Volk wil de herstelling der Keizerlijke waardigheid in den persoon van „*Louis Napoleon Bonaparte*, met erfelijkheid in zijne „wettige of aangenomen afstammelingen in de rechte „lijn, en geeft hem het regt om de orde van troons-

„opvolging te regelen in de familie *Bonaparte*, zoo als „zults bepaald is bij het Senaatsbesluit van den 7 november 1852.”

Zoodra het voorstel gisteren middag was aangenomen, heeft de Senaat zich in optocht naar St. Cloud tot den Prins-President begeven. Drie municipale gardes te paard vormden de voorhoede, daarop volgde een eskadron van hetzelfde korps en verder al de prachtige equipages der Senatoren, die in groot kostuum waren, terwijl de Kardinaals den purperen mantel droegen; een escadron municipale gardes sloot den trein. Aan den stoet had zich eene menigte rijtuigen aangesloten, waarin verschillende beambten gezeten waren. Deze optocht, welke omstreeks twee ure het paleis van het Luxemburg verliet, kwam een uur later te St. Cloud aan. De heeren Senatoren werden tot den Prins toegelaten, waarop de heer *de Mesnard* den aanstaanden Keizer toesprak en met het Senaatsbesluit bekend maakte; *Louis Napoleon* antwoordde hierop vrij uitvoerig en verklaarde de opdracht aan te nemen. Na deze plegtigheid welke door de Ministers werd bijgewoond, keerde de Senaat ten half vijf ure in denzelfden statigen optocht naar de hoofdstad terug.

De toespraak, gisteren door den heer *de Mesnard*, den eersten vice-president van den Senaat, tot *Louis Napoleon* gerigt, luidde dus:

„*Monseigneur*, „Wanneer een groot Land zoo als Frankrijk zijne stem doet vernemen, is de eerste pligt van het Staatsligchaam, tot hetwelk het zich rigt, het te hooren en te antwoorden. Dit is de gedachte van Uwe Hoogheid geweest bij het oproepen van den Senaat om te beraadslagen over deze groote beweging der openbare meening, welke zich met zoo veel overeenstemming en kracht openbaart. De Senaat heeft begrepen dat deze schitterende manifestatie gelijkzamen regeregtvaardigd wordt door de groote diensten die hij bewezen hebt, door den naam dien hij draagt, door de waarborgen welke de grootheid van uw karakter, de wijsheid en de vastheid van uw geest aan de toekomst geven. Hij heeft begrepen dat Frankrijk, na zoo vele omwentelingen, behoefte gevoelt om zijn lot onder de bescherming van eene magtige en nationale Regering te stellen, die, zich slechts aan het verleden hechtende door de herinneringen van zijn roem en de wettigheid van zijn oorsprong, heden, in de goedkeuring des Volks, de beginselen van zijne magt en van zijne duurzaamheid terugvindt. De Senaat beroemt er zich op, *Monseigneur*, de getrouwe tolk der wenschen en gevoelens des Lands te zijn, het Senaatsbesluit in uw handen stellende dat u tot het Keizerrijk roept.”

De Prins President antwoordde hierop in dezer voege: „*Mijnheeren de Senatoren*,

„Ik zeg den Senaat dank voor den ijver waarmede hij aan den wensch des Lands gehoor heeft gegeven, door te beraadslagen over de herstelling van het Keizerrijk en door het ontwerpen van het Senaatsbesluit dat aan de goedkeuring des Volks moet worden onderworpen. Toen de Senaat, vóór 48 jaren, in dit zelfde paleis, in deze zelfde zaal, en in gelijke omstandigheden, de kroon aan het hoofd mijner familie kwam aanbieden, antwoordde de Keizer met deze gedenkwaardige woorden: *Mijn geest zou niet meer met mijne nakomelingschap zijn, wanneer zij mogt ophouden de liefde en het vertrouwen der groote Natie te verdienen*. Wel nu! thans treft het sterkste mijn gemoed de gedachte dat de geest des Keizers met mij is, dat zijne gedachte mij leidt, dat zijne schim mij beschermt, omdat hij, door eene plegtige handelwijze, namens het Fransche Volk mij toont dat ik het vertrouwen des Lands verdiend heb. Ik behoef u niet te zeggen dat het mijn voortdurend streven zal zijn om met u voor de grootheid en den voorspoed van Frankrijk te arbeiden.”

Het Fransche Volk is opgeroepen om den 21 en 22 dezer over het Senaatsbesluit te stemmen. Het Wetgevend Ligchaam is tegen den 25sten bijeengeroepen en men meent dat de uitroeping van *Louis Napoleon* tot Keizer op den 2 december zal kunnen worden vastgesteld. De Senaat heeft zijne werkzaamheden weder gestaakt, doch zal die waarschijnlijk spoedig hervatten.

— Heden heeft *Louis Napoleon Bonaparte* te Neuilly eene revue gehouden; prins *Jérôme* reed aan zijne zijde. Na de revue defileerden de troepen. De muziekkorpsen deden bij herhaling het bekende *Veillons au salut de l'empire* hooren.

In den *Moniteur* wordt heden onderanderen het volgende gelezen: „Bij de nieuwe organisatie van het bewind, zal het voorzitterschap van den Senaat den Keizer zelven toebehooren. Zults heeft prins *Jérôme* doen besluiten de betrekking van voorzitter van den Senaat in handen van den Prins President neder te leggen.” Algemeen houdt men het er voor, dat slechts deze schijn aan het door prins *Jérôme* geëischt ontslag gegeven is. Men meent echter dat de oom des aanstaanden Keizers de betrekking van gouverneur van het hotel der Invaliden behouden zal.

— Van Regeringswege is bekend gemaakt, dat men er niet aan denkt de belasting op het zout weder te verhoogen, zoo als het gerucht dezer dagen zeide.

— *Abd-el-Kader* heeft eergisteren de Landsdrukkerij en de nationale bibliotheek bezocht en den avond van dien dag bij prinses *Mathilde* doortgebragt. Heden morgen zou de Emir naar Amboise vertrokken zijn, om in de eerste dagen van december herwaarts terug te keeren, ten einde vóór zijn vertrek naar Brussa afscheid van den Prins President te nemen.

— Uit Rome wordt den 31sten II. gemeld, dat de tegen den heer *Murray* uitgesproken doodstraf, die in Engeland zoo veel beweging in de gemoederen had veroorzaakt, door den Paus in levenslangen dwangarbeid is veranderd. — Volgens nader uit Turijn ontvangen bericht is het nieuwe Ministerie geheel zamengesteld zoo als zults bereids is medegedeeld, alleen mer dit onderscheid dat ook de heer *Cibrario* lid van het Kabinet blijven en zich met de portefeuille van openbaar onderwijs belast zal.

— Te Madrid meent men dat de Cortes niet vóór den 20 december bijeen zullen komen. — De ontvangsten der Spaansche schatkist hebben gedurende de maand september dezes jaars 102,034,200 realen beloopt, zijnde 3,342,514 realen minder dan gedurende die zelfde maand des vorigen jaars. — Volgens een dagblad van Sevilla heeft de Prinses, waarvan de Hertogin van Montpensier is bevallen, de

volgende namen ontvangen: *Maria Christina Francisca de Paula Antonia Louisa Fernanda Amelia Felipa Isabel Adelaida Teresa Josepha Joaquina Justa Ruznia Lutgarda Elena Carolina Bibiana Polonia Gaspara Melchora Baltasara Ana Agnesa Lucia en Narcisa*.

KEULEN den 9 november.

Te Koningsbergen is den 6 dezer een hevige brand in de pakhuizen van den koopman *Schubert*, op de Lastadie, uitgebarsten, en heeft veertien pakhuizen, aan verschillende firma's toebehoorende en alle met koopmanschappen gevuld, in de asch gelegd of zeer zwaar beschadigd. De schade, die door verschillende binnen- en buitenlandsche assurantie-maatschappijen gedragen wordt, begroot men op ruim een half miljoen rijksdaalders.

— Prinses *Karel* van Pruisen en hare beide Dochters zijn den 6 dezer te Weimar aangekomen en zullen eenigen tijd aan het Groothertoglijk Hof aldaar doorbrengen. — De Grootvorst-Troonopvolger en de Kroonprins van Wurtemberg reisden den 3 dezer, met hunne Gemalinnen, te Chur door, en waten voornemens de Splügen over te trekken.

— Men spreekt van eene zamenkomst der Keizers van Oostenrijk en Rusland, nog in den loop dezer maand te Warschau te houden en die hoofdzakelijk betrekking op de zaken van het Oosten hebben zou. Oostenrijk zou de onafhankelijkheid van Montenegro reeds erkend hebben, maar de grootste zwaarigheid die opgelost moet worden ligt in de Grieksche troonopvolging.

— Terwijl *Victor Hugo*, in zijn wegslepend gesteld maar hier en daar overdreven bekend werk *Napoleon le Petit*, voorspelt dat de Republikeinsche regeringsvorm eerlang die van geheel Europa zijn zal, neemt het officieel Weener dagblad van 4 dezer een artikel uit een Milaansch blad over, hetwelk eene lofrede op de herstelling van het Keizerschap in Frankrijk behelst en met deze woorden eindigt: „De Parlementaire Regeringen hebben haren tijd uitgeleefd; de nieuwe tijd vereischt persoonlijke Regeringen.”

s GRAVENHAGE den 9 november.

Bij besluit van den 6 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan den oud-minister van buitenlandsche zaken, mr. *H. van Sonsbeek*, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen van het ridderkruis der Frederiksorde, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan Hoogstedszels kamerheer, mr. *H. F. baron van Zuylen van Nyevelt*, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen van het ridderkruis der orde van de Kroon van Wurtemberg, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken.

Bij besluit van den 4 dezer is door Z. M. vergunning verleend aan den heer *H. Königswarter*, consul van Saksen-Coburg en Gotha, te Amsterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Bij Zr. Ms. besluit van den 5 dezer is benoemd tot commissaris van politie en waterschout aan den Helder, *C. Smis*, thans inspecteur van politie te Amsterdam.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester der gemeente Ferwerderadeel, met ingang van 1 januari 1853, te benoemen *R. J. van der Ley*.

Bij Koninklijk besluit van den 5 dezer zijn bevorderd, tot controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen: te Coevorden, de heer *J. C. Bloem*, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Voorthuizen c. a.; te Bedum, de heer *J. J. Voerman*, thans surnumerair van 's Rijks belastingen te Middelburg, en te Oude Pekel-A, de heer *W. Craeyvanger*, thans surnumerair van 's Rijks belastingen te Groningen; en verplaatst, de heer *S. A. van de Werve*, van Bedum naar Bergen op Zoom; de heer *L. R. Wentholt*, van Almelo naar Zaandam; de heer *H. Houwing*, van Oude Pekel-A naar Almelo, en de heer *S. Hulst*, van Coevorden naar Zuidhorn.

Bij Koninklijk besluit van den 5 dezer is het afzonderlijk kantoor der directe belastingen en accijnsen te Balgoy (Gelderland) als zoodanig ingetrokken en vereenigd met dat derzelfde middelen te Wychen op den voet van één kantoor, onder voortdurend beheer van den ontvanger *A. A. A. Stuten* aldaar, aan wien tevens is opgedragen het beheer van het kantoor der directe belastingen en accijnsen te Bergharen, en is voorts bij hetzelfde besluit benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Druten c. a., de heer *A. Engelenburg*, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Zoltkamp en Ulrum.

Bij besluit van den 1 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan *J. den Dulk*, te Scheveningen, eene gratificatie van f 100 toe te kennen, uit hoofde van onderscheiden door hem verrigte daden van menschevriendheid.

Bij Zr. Ms. besluit van den 3 dezer is aan den heer *J. d'Aquin* eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Panama en voor de provincie van dien naam.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. goedgevonden: 1°, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen aan *J. Vlierboom*, als 2de luit. bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam; aan *C. Rooseboom* en mr. *P. C. Visser*, als 1ste luits. bij de dienstd. schutterij te 's Gravenhage, beiden wegens verandering van woonplaats; aan *N. L. H. van Santen*, als kapit. bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam; aan *F. Uilham* Foppesoon, als 2de luit. bij de dienstd. schutterij te Enkhuizen, en aan *J. F. Nering Biegel*, als 2de luit. bij de dienstd. schutterij te Deventer; — en 2°, te benoemen bij de dienstd. schutterij te Arnhem, tot kapitein *H. H. Vittinga*, thans 1ste luit.; tot 1sten luit. *J. J. van de Wall*, thans 2de luit., en tot 2den luit. *H. H. Reijers*, thans sergeant; bij de dienstd. schutterij te Rotterdam, tot 2den luit. *J. Feder*, thans schutter; bij de dienstd. schutterij te 's Gravenhage, tot 1ste luits. jonkh. *A. J. A. van Rijckevorsel* en mr. *L. P. Op den Hooff*, thans 2de luits., en tot 2de luits. *J. H. Le Rutte*, thans schutter, *H. W. J. C. Zwaan* en *F. U. R. R. baron Fagel*; bij de dienstd. schutterij te Kampen, tot auditeur bij den schuttersraad mr. *T. Helmich Bondam*, advocaat aldaar.

Z. M. heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden: 1°, te benoemen, bij den generalen staf, tot 1sten luitenant, den 2den luitenant *J. M. van der Star*, van den

staf van het wapen der artillerie, gedetacheerd bij de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt, en tot magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Woerden, den 1sten luitenant *M. P. Mol*, magazijnmeester der artillerie van de 3de klasse te Delfzijl, en 2°, aan den gepensioneerden kapitein der artillerie *G. C. Haritz* het voortdurend dragen te vergunnen van de activiteits-uniform van het wapen waartoe hij heeft behoord.

Bij Zr. Ms. besluit van den 1° dezer wordt de luit. ter zee van de 1ste kl. *P. M. van Druten* met den laatsten december dezes jaars eervol afgevoerd uit het corps zee-officieren der Nederl. marine, en hij met den eersten januarij 1853, wegens in en door de dienst ontstane lichaamsgebreken, op pensioen gesteld, alsmede aan hem een jaarlijksch pensioen van f 1100 toegekend.

— Het *Staatsblad* n.º 186 behelst een Koninklijk besluit van den 30sten laatstl., houdende vernietiging van het besluit van den Gemeenteraad van Warmenhuizen, in zijne vergadering van den 11 augustus dezes jaars genomen, waarbij die Gemeenteraad, op het voorstel des Voorzitters, om tot het ontslag van den secretaris over te gaan, toen *K. Blom* geweigerd had, hetzij van deze betrekking, hetzij van het lidmaatschap van den Raad afstand te doen, verklaard heeft daartoe nog geene termen te vinden, — en het *Staatsblad* n.º 193 de wet van den 4 dezer, verklarende het algemeen nut der verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruisische grenzen.

— Het heeft H. M. de Koningin behaagd den heer *H. Nijgh* te Rotterdam eene som van f 100 te doen toekomen, ter ondersteuning van de weduwe en weezen van wijlen *Joh. van Mide*.

H. M. de Koningin-Weduwe is heden namiddag van Soestdijk op haar buitenverblijf aan den Scheveningschen weg aangekomen.

— Het diner, gisteren middag door Z. Exc. den graaf van *Königsmark*, Pruisisch minister bij het Nederlandsche Hof, gegeven, was zeer rijk en prachtig, en werd bijgewoond door de leden van het Corps Diplomatiek, HH. Exc. de Ministers van Buitenlandsche en Binnenlandsche Zaken en van Finantien.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben heden het onderzoek over de Indische Regerings-reglementen voortgezet en zullen dien arbeid morgen vervolgen.

— Bij de overwegingen in de afdeelingen over het VIIIste hoofdstuk der begrooting voor 1853 (*Marine*), heeft het algemeen de opmerking getrokken, dat het eindcijfer van dit hoofdstuk ruim f 178,000 hooger is, dan voor 1852 werd toegestaan. Eenige leden zagen daarin eene strekking tot opdrijving der begrooting, welke zij niet konden goedkeuren. Zij erkenden gaarne, hoog belang in den bloei van 's Rijks zeezezen, en vooral in de uitbreiding der active zeemagt te stellen; maar ook te dien aanzien moest de Regering zich door den gunstigen toestand der geldmiddelen niet laten verleiden, om met te kwistige hand te werk te gaan. In allen gevalle behoorde ook hier elke verhooging van uitgave volkomen geregtvaardigd te zijn, en dit was, huns inziens, niet op voldoende wijs geschied. De groote meerderheid der aan het onderzoek deel nemende leden kon zich met dit minder gunstig oordeel niet vereenigen. Huns inziens, droeg het hoofdstuk duidelijke blijken van den ernstigen wil des Ministers, om, waar dit zonder nadeel geschieden kon, vereenvoudiging en bezuiniging tot stand te brengen. In de kosten van het algemeen bestuur van het departement was toch eene besparing verworven, welke betrekkelijk van belang moest worden geacht. Indien desniettemin het eindcijfer eene verhooging had ondergaan, was dit toe te schrijven, eenendeels, aan buitengewone uitgaven, voor den aanbouw van twee kustlichttorens op Schiermonnikoog gevorderd; anderdeels, aan het voornemen, om den aanbouw van schepen met meerdere kracht door te zetten, en tevens aan de active zeemagt eenige meerdere uitbreiding te geven. Vooral met het oog op onze Overzeesche bezittingen en onzen toenemenden zeehandel, kon men zulk eene uitbreiding niet anders dan goedkeuren. — Velen dezer laatste leden hadden echter gewenscht, dat de Regering niet tot uitbreiding der active zeemagt ware overgegaan, dan na vooraf omtrent al wat tot de inrigting van ons zeezezen behoort een vast stelsel te hebben aangenomen. Zij doelden daarbij geenzins uitsluitend op het maken van bepalingen omtrent de sterkte en de bestemming der zeemagt, zoo wel in vredes- als in oorlogstijd, maar ook op de regeling van hetgeen aan materieel van verschillende aard in de magazijnen of op de werven aanwezig behoort te zijn. Indien zij op dit laatste punt bijzonder drukten, dan kwam zulks ook daaruit voort, dat, naar hunne overtuiging, de voorraad in de magazijnen allengs te zeer was verminderd, en dat de tegenwoordige toestand daarvan wel geschikt was, om bezorgdheid op te wekken. Ook uit dit oogpunt zou men het zeer wenschelijk achten, dat in 't vervolg jaarlijks staten van het voorhanden zijnde materieel der marine aan de Kamer konden worden medegedeeld, met uitdrukking der geldswaarde der verschillende artikelen, opdat van den voor- of achteruitgang in den voorraad te beter zou kunnen blijken.

In de memorie van toelichting wordt van het voornemen der Regering gewag gemaakt, om in het laatst van het jaar twee naar Oostindië bestemde schepen van voldoende charter naar de zuidkust van Australië te zenden, ten einde daar onze vlag te vertoonen en den Nederlandschen handel te beschermen. Er wordt bijgevoegd, dat deze zending geschiedt op aanzoek van den handel en dat de noodzakelijkheid daarvan moet toegestemd worden. Men is er verre af, die noodzakelijkheid geheel te ontkennen, daar het bekend is, dat de Nederlandsche scheepvaart op Australië, ook uit Java, in den laatsten tijd betrekkelijk zeer levendig is geweest; maar vele leden zouden toch dit punt gaarne eenigzins nader zien toegelicht, en dus ook, indien daartegen geene zwarigheden bestaan, inzage wenschen te erlangen van de vertoogen, door den handel omtrent het zenden van schepen naar Australië aan de Regering gerigt.

Terwijl de groote meerderheid der leden met genoegen heeft gezien, dat het in de bedoeling der Regering ligt, de zeemagt voor Oostindië op sterkeren voet te brengen of te houden, zoodat het aantal koppen aldaar, hetwelk bij de begrooting voor 1852 op 1955 was berekend, voor 1853 op 2322 is geraamd, zouden verscheiden hunner niet kunnen goedkeuren, dat de versterking der zeilschepen door vermindering der stoomschepen wierd verkregen, hetgeen men meende dat, blijkens de overgelegde staten, het geval zou zijn.

Het heeft de opmerking getrokken, dat het aantal niet slechts der werkelijk dienstdoende, maar ook der beschikbare kanonneerbooten in de laatste jaren aanmerkelijk is verminderd; zoodat, indien eenmaal de vaartuigen van

deze soort tot verdediging onzer rivieren en binnenwateren noodig mogten zijn, de behoefte daaraan zeer zeker sterk zou worden gevoeld.

In het vooruitzicht, dat de zoo noodzakelijke herziening der militaire strafwetgeving nog niet zoo spoedig tot stand zal kunnen worden gebracht, hebben eenige leden de vraag geopperd, of niet reeds dadelijk de meest stuitende lichaamsstraffen der zeelieden, die niet meer tot onzen tijd behooren en bij andere zeevarende natien niet bestaan, zouden kunnen worden afgeschaft. Welligt zou die verbetering er toe kunnen bijdragen, bij de jongelieden den ijver, om zich aan de zeedienst te wijden, aan te wakkeren.

— De Provinciale Staten van Zuidholland hebben heden in hun gewoon lokaal hunne werkzaamheden aangevangen. De heeren *Begram* en *Coenen* hebben, na het onderzoek hunner geloofsbriefjes en na het afleggen der gevorderde eeden, als leden der vergadering zitting genomen. Onderscheidene ingekomen verzoekschriften zijn in handen gesteld van eene commissie, die zamengesteld wordt uit de heeren *van Zegwaard*, *van Hogendorp* en *Hooftwater*. Door den heer *Gerards Thesing* is een voorstel gedaan tot het benoemen eener commissie om te onderzoeken of de Staten al dan niet het regt hebben om in hun gewoon lokaal te vergaderen. Dat voorstel zal in de eerstvolgende zitting in behandeling worden genomen. Door den Voorzitter is een groot aantal stukken ter tafel gebracht, die sedert de voorjaarszitting zijn ingekomen; alsmede een aantal voorstellen die door Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten worden gedaan. Zij worden of in handen gesteld van speciale commissien, of verzonden aan Gedeputeerde Staten, of aan de commissie tot de verzoekschriften. Het reglement wegens het hoogheemraadschap van Delfland is ter overweging verzonden aan de afdeelingen, die zich morgen daarmede zullen bezig houden. — Het gewijzigde reglement nopens de wegen en voetpaden, dat mede ter tafel gebracht wordt, zal aanstaanden donderdag in raadslaging komen. Tot dien tijd is de vergadering gescheiden.

— In de heden alhiergehouden zitting van den Gemeenteraad is onderanderen ingekomen van de commissie tot regeling der nalatenschap van wijlen koning *Willem II* de kennisgeving, dat de Hooge Erven ongunstig denken over het gedane voorstel, om het ruiter-standbeeld van prins *Willem I* van het Noordeinde over te brengen naar het Tournooiveld, en dat zij daartoe alzoo geene toestemming kunnen verleenen.

— De Koninkl. Nederl. Maatschappij tot aanmoediging van den Tuinbouw hield dezer dagen alhier hare achtste algemeene vergadering, onder het voorzitterschap van jonkh. mr. *W. M. de Brauw*. In die vergadering is vastgesteld het programma voor de tentoonstelling van planten, in april 1853, in deze residentie te houden. Het heeft H. M. de Koningin-Moeder behaagd, voor die tentoonstelling eene gouden medaille uit te loven, en wel voor de tien grootste en schoonste palmen. Voorts is eene gouden medaille uitgelooft door de Regering van 's Gravenhage, welke bovendien het kosteloos gebruik schenkt van het schoone gebouw der teekenakademie, aan den Boschkant. Drie zilveren medailles worden gegeven door den voorzitter, jonkh. mr. *W. M. de Brauw*; eene door mr. *A. O. E. grave van Limburg Stirum*, te Leyden; eene door jonkh. *H. G. Barnart*, te Haarlem; eene door een lid uit Rotterdam, door een lid uit Leyden en door een eerlid uit Leyden. De maatschappij telt thans 543 leden, waarvan 432 contribuerende. Tot eerlid, in plaats van den onlangs afgestorvenen dr. *C. Dalen*, van Rotterdam, is met algemeene stemmen benoemd Z. Exc. de heer mr. *Duymaer van Twist*, gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië. De finantien der maatschappij staan, vergeleken met vorige jaren, niet ongunstig. Na eene gedeeltelijke aflossing van het renteloos voorschot, door de leden des bestuurs gedaan, om den schuldenlast der maatschappij van vóór 1847 te dekken, blijft er voor 1852 nog een batig slot. Als nieuwe bestuursleden werden herkozen de aftredende heeren: prof. *Reinwardt*, jonkh. mr. *C. van der Goes* en de heer *Polman Mooy*. In den zomer van 1853 zal eene tentoonstelling worden gehouden te Rotterdam. Eindelijk is, onder meerdere andere belangrijke onderwerpen, besloten, het jaarboek te veranderen in een periodiek geschrift, hetwelk de nieuwste en belangrijkste zaken uit het vak van den tuinbouw zal bevatten.

— Het museum *Meermanno-Westreenianum* is rijk in handschriften met miniaturen uit verschillende eeuwen en Landen. Het meest belangrijke is evenwel een zeker aantal Vlaamsche handschriften van de XIVde eeuw, met opgave van het jaar waarin zij gemaakt zijn en van de namen der schilders die de miniaturen vervaardigd hebben. Zij verspreiden een nieuw licht over den toestand der schilderkunst in de zuidelijke Nederlanden, vóór het tijdvak waarin de gebr. *van Eyck*, in het begin der XVde eeuw, optraden. Een zeer bevoegd kunstkenner, de beroemde opzigt van het Koninklijk museum van schilderijen te Berlijn, professor *Waagen*, die deze handschriften, gedurende zijn jongst verblijf alhier, in oogen-schouw nam, verklaarde, dat hij in geheel Europa geene bibliotheek kende, welke in dit opzigt zoo rijk is.

Omtrent de kunstnaren van vroegere tijden in de Nederlanden bestaan weinig of geene schriftelijke oorkonden; hieruit laat het zich verklaren, dat van *Mander* zeggen kon, dat hem geene vroegere schilders dan de *van Eyck's* in Nederland of Duitschland bekend waren. Schilderstukken van vroegeren tijd zijn, met uitzondering van een paar fresco's zonder naam, evenmin tot ons overgekomen. *Waagen* (ueber *Hubert* und *Johann van Eyck*), *Michiels* (les peintres Bruguois) en andere kunstvorschers oordeelden echter te regt, dat, hoe bijzonder de natuurlijke aanleg van *J. van Eyck* ook moge geweest zijn, men niet mogt vooronderstellen dat zijn talent zich eensklaps in hem geopenbaard en ontwikkeld kon hebben, maar dat zijne kunst het resultaat moest zijn geweest van de kunstontwikkeling zijner voorgangers, die reeds eene tamelijke hoogte bereikt hadden. Sommigen zochten dit vroeger kunstrijdvak in de oude Keulsche school; doch eene naauwkeurige vergelijking van de voortbrengselen dezer school met die der Vlaamsche meesters deed daarin zulk een aanmerkelijk verschil zien, en eene zoo grootere voortreffelijkheid bij deze laatste opmerken, dat men wel het bestaan eener vroegere, hoewel onbekende Vlaamsche school, moest erkennen. Sporen van deze school meende men te zullen aantreffen in de miniaturen, waarmede de handschriften versierd zijn. Bijzonder was daarbij de aandacht gevestigd op een Franschen bijbel, ten jare 1371 geschreven voor koning *Karel V*, en voorzien met miniaturen, geschilderd door zekeren *Jan van Brugge*, die 's Konings hofschilder genoemd wordt. Merkwaardig moest dit handschrift zijn, omdat

het een jaartal aanwees, en dus een gedenkteeken was der Vlaamsche kunst, reeds bloeiende vóór de geboorte van den oudsten *van Eyck*.

Ondanks alle nasporingen echter, te Parijs in de bibliotheken gedaan, was dit handschrift daar niet meer te vinden. Nu wijlen de bibliothecaris *van Praet*, de graaf *Léon de la Borde* en professor *Waagen* hebben er overal te vergeefs naar gezocht.

Het oudste berigt nopens dezen bijbel wordt gevonden in een catalogus der bibliotheek van den Franschen koning *Karel VI*, ten jare 1423 opgemaakt. Deze bibliotheek, bestaande uit 900 handschriften, werd reeds in 1429 door hertog *Jan van Bedford*, regent van Frankrijk, uit de Louvre genomen; in 1667 was deze bijbel in het bezit van een Parijschen advocaat, met name *Bluet*. Daarna werd hij het eigendom der Jezuïten van la Flèche, die haar in 1708 aan *N. J. Foucault*, intendant van Caen, ten geschenke gaven. Omstreeks 1764 werd hij aangekocht door den bekenden *Gaignat*, na wiens dood hij in publieke auctie gekocht werd door *J. Meerman*. In den catalogus van diens bibliotheek, welke in 1824 geveild werd, is hij niet vermeld, en alle hoop om hem te vinden was opgegeven, toen hij geheel onverwacht teruggevonden is in de door den baron *van Westreenen* nagelaten verzameling.

Dit onschatbaar handschrift is in folio, op perkament, in twee kolommen op 580 bladen geschreven, en bevat de „bible historique ou les histoires escolaires de la bible (de *Pierre Comestor*) traduites en Français par *Guyart des Moulins*;" het is versierd met ééne zeer groote en 270 kleinere miniaturen, en met een oneindig tal in goud en kleuren geschilderde voorletters en randen.

Op het tweede blad is koning *Karel V* afgebeeld, zittende op zijn troon, terwijl hij van een voor hem knielend persoon een boek aanneemt. Tegenover deze miniatuur staat met gouden letters het volgende te lezen: „*Anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo primo istud opus factum fuit ad praeceptum ac honorem illustri Principis Karoli Regis Franciae etatis sue tricesimo quinto et regni sui octavo et Johannes de Brugis Pictor regis praedicti fecit hanc picturam propria sua manu*," d. i. „In het jaar 1371 is dit werk gemaakt op last en te eere van den zeer doorluchtigen vorst *Karel*, koning van Frankrijk, in het vijf en dertigste jaar zijns levens en in het achtste zijner regering, en *Jan van Brugge*, schilder van den voornoemden Koning, heeft deze schilderij eigenhandig vervaardigd."

Uit eenige verzen, aan het einde des werks, blijkt voorts nog, dat zekere *Jean Paudetar* dezen bijbel heeft doen schrijven door *Raoul* van Orleans.

Ofschoon niet alle daarin voorkomende miniaturen door *Jan van Brugge* zijn vervaardigd, mag men echter veilig aannemen, dat de voornaamste van zijne hand zijn; uitmuntend van behandeling is vooral het miniatuur aan het begin des Nieuwen Testaments, dat de geboorte, de aanbidding der Koningen, den kindermoord en de vlucht naar Egypte voorstelt.

's GRAVENHAGE den 10 november.

Z. M. de Koning is heden morgen van Hoogstedszelfs uitstap naar het Loo in deze residentie teruggekeerd.

— Door Z. M. is de luitenant-generaal baron *van Omphal*, Hoogstedszelfs adjudant in buitengewone dienst, met de eervolle taak belast zich naar Engeland te begeven, ten einde bij de plegtige begrafenis van den hertog van *Wellington*, prins van Waterloo, den Nederlandschen veldmaarschalksgraf te dragen.

Bij Zr. Ms. besluit van den 4 dezer is aan den met den laatsten december aanstaande eervol uit het corps zee-officieren, onder genot van pensioen, ontslagen kapitein ter zee jonkh. *H. A. van Karnebeek*, alsmede met gemelden datum een eervol ontslag verleend als Hoogstedszelfs adjudant in gewone dienst, doch tevens met den 1 januarij 1853 benoemd tot Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst.

Bij Zr. Ms. besluit van den 5 dezer is de luitenant ter zee van de 2de klasse, jonkh. *A. Elzerck*, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, ter zake van zijne aan den dag gelegde verdiensten ten nutte der groote visscherij.

Bij besluit van den 8 dezer heeft Z. M. aan den heer *M. Siegenbeck*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als schoolopziener in de 2de afdeeling van het tweede schooldistrict van Zuidholland, onder dankbetuiging voor de in die betrekking gedurende vele jaren bewezen diensten.

Bij besluit van dezelfde dagteekening heeft Z. M. goedgevonden het tweede schooldistrict van Zuidholland, dusverre aan twee schoolopzieners toevertrouwd, in zijn geheel op te dragen aan den heer *L. Robbe*, schoolopziener der eerste afdeeling van dat district.

Bij besluit mede van den 8 dezer heeft Zijne Majesteit de door de gemeenteraden van Berkenwoude en Zuidland gedane benoeming van de burgemeesters *J. A. Snel* en *M. J. de Jongh Jr.*, tot secretaris, met Zijne goedkeuring bekrachtigd.

ROTTERDAM den 10 november.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het emeritaat, aan den wel eerw. zeer gel. heer *B. Stemberg* verleend, is heden avond door den Bredien Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier uit het zestal van predikanten het volgend drietal gemaakt: dd. *A. Niermeijer*, th. dr., te Wemeldinge; *M. N. J. Moltzer*, te Haarlem, en *J. P. Stricker*, th. dr., te Dordrecht.

— Directeuren der hier ter stede gevestigde Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen hebben in hunne vergadering van den 5 dezer besloten te doen uitreiken: aan den kapitein-luitenant ter zee *H. J. van Maldeghem*, kommanderende Zr. Ms. stoomschip *MERAPI*, de groote gouden medaille; aan *J. P. G. Muller*, luitenant ter zee eerste en *G. van Hecking Colenbrander*, luitenant ter zee tweede klasse, ieder de gewone gouden medaille, en aan *D. J. Wijngaard*, schipper aan boord van gemeld stoomschip, de groote zilveren medaille en loffelijke getuigschriften, benevens f 100, om onder de manschappen, die mede de sloep waardoor de redding is geschied bemand hebben, te verdeelen, — voort het op den 25 juli jl., door bijzondere pogingen en spoedig aanwenden van alldoelmatigste middelen, reddend en veilig te Batavia aan wal brengen van zestien personen, hebbende reeds negen, waaronder zich een passagier bevond, hunnen dood in de golven gevonden, zijnde de equipage van het op het westelijk rif van het Prinses-Eiland gestrande en totaal verbrijzelde Nederlandsche barkschip *Johan Jacob*, gevoerd door kapitein *L. van Geelkerken*, hier ter stede te huis behoorende. Zoo ook aan *D. Boelhouwer*, voerende het Nederlandsche barkschip *Java's Welvaren*, te huis behoorende te Amsterdam, de zilveren medaille, benevens getuigschrift, voor het op den 27 juni, op ongeveer 48 graden 36 minuten zuiderbreedte en 51 gr.

50 minuten westerlengte, reddende equipage, bestaande uit 14 personen, van het in een' zinkenden staat verkeerende Engelse barkschip, genaamd *Paramatta*, gevoerd door kapitein *W. Curran*, komende van Callao en bestemd naar Delaware, en hen veilig te Valparaiso aan land te brengen. Terwijl aan het fonds ten behoeve der op Hellevoetsluis wonende weduwen der verongelukte zee- lieden de som van f 300 is bijgedragen, zoo als mede aan onderscheidene weduwen, wier echtgenooten in zee zijn verdronken, onderstand uit het zoo weldadig fonds van wijlen mejufvrouw *Ida Maria de Raath* is verleend.

Eergisteren is van de werf van den heer *F. Kloos*, te Alblasserdam, met het beste gevolg te water gelaten het nieuw gebouwde barkschip *Voorwaarts*, groot circa 380 lasten en gebouwd voor rekening eener reederij onder directie van den heer *C. G. van der Lee*, te Alblasserdam.

Gisteren is te Nieuwendam van de werf van den scheepbouwmeester *W. H. Meursing* met goed gevolg te water gelaten het barkschip *Maria Catharina*, groot 225 gemeten lasten, voor rekening eener reederij, onder directie van den heer *S. Prins*, te Wormerveer, en zullende gevoerd worden door kapitein *K. Poel*.

Te Voorschoten is H. woensdag de eerste veemarkt gehouden, die goed geslaagd is, er waren ruim 100 koeijen, de handel was levendig, noch het een noch het ander is door premien bevorderd, alleen bestond de meest mogelijke vrijheid. Men mag vertrouwen dat die veemarkt zich meer en meer zal uitbreiden en gelijk worden aan de aldaar bestaande beroemde paardenmarkt.

De menigvuldige regens in de maand oktober, die aan de oude droogmakerijen en polders grooten overlast van water hebben gegeven, zijn ook van merkbaaren invloed geweest op den waterstand in den nog weinig met kanalen doorsneden nieuwen meerpolder. De stand van 4,02½ el beneden Amsterdamsch peil, voor het gemiddelde op den 30 september aangegeven, is alzoo op den laatsten oktober bevonden 3,8½ el beneden dat peil; het water is dus 0,18½ el hooger geworden. De ongunstige weersgesteldheid heeft mede de voortzetting der verkavelingswerken zeer belemmerd, zoodat aan de doortrekking van de hoofdvaart tusschen den Leeghwater en de Lijnden nog ontbreekt 675 ellen. De stoomwerktuigen ter ontlasting van de droogmakerij hebben gewerkt wanneer de te hooge stand van Rijnlands boezem of het schoonmaken der ketels en vuurgangen niet in den weg stond; ter ontlasting van dien boezem is het stoomgemaal te Spaarndam meest altijd in werking geweest en zal ook daartoe dat te Halfweg eerlang dienst kunnen doen.

Laatsleden zondag werd het nieuw gebouwde kerkje der Hervormde gemeente te Houtrijk en Polanen (halfweg Haarlem) door ds. *H. J. Spijker* van Amsterdam ingewijd. Het kerkje is geheel uit liefdegiften gesticht, hier en elders bijeengebragt, waaronder er een is van f 6000, welks gevef of geefster tot hiertoe onbekend is.

De najaars-veemarkt, laatsleden maandag te Hoorn gehouden, was vrij levendig; er waren 8000 stuks vee aangebragt en er werden zeer hooge prijzen besteed.

Voor de eergisteren te Utrecht gehouden paardenmarkt waren 440 paarden aangegeven.

Uit Zalt-Bommel meldt men dat de den 8 dezer te Hedeel gehouden paardenmarkt minder bezocht was dan in het vorige jaar. Er waren slechts 500 stuks aangebragt, en er werden geen hooge prijzen besteed.

Op de koemarkt, den 6 dezer te Velzen gehouden, waren ruim 1600 stuks vee, die voor het grootste gedeelte tegen vrij goede prijzen afrek gevonden hebben.

Woensdag den 27 oktober H. lieten 16 arbeiders, tusschen Koudum en Molkwerum huiswaarts keerende, zich over de Warnserwaard zetten, met het ongelukkig gevolg dat de te kleine boot zink en vijf hunner verdronken. Het toenmaals onstuimige weder en een in volle vaart juist aldaar voorbijzeilend tjalkschip belemmerden zeer de pogingen tot redding.

In de vorige week zijn in Friesland 18 runderen ter zake van de longziekte afgemaakt. Totaal 5598.

De waterhoogte te Arnhem was den 9 dezer 2 el 2 palm 1 duim.

De beide zonen en de dochter van den Koning der Belgen zijn H. zondag naar Engeland vertrokken, om daar een paar weken door te brengen en onderanderen getuigen te zijn van de begrafenis van den hertog van Wellington.

H. zondag heeft te Luik in de hoofdkerk van St. Paulus de wijding plaats gehad van mons. *Théodore de Montpelier*, den nieuwen bisschop aldaar en den iorsten af deze waardigheid bekleedt. Van vroeg in den morgen af verkondigde het luiden van alle klokken en het wapen der vlaggen de plegtigheid van den dag, terwijl de straten die de trein door moest trekken met boomen beplant en met veelsoortige opschriften versierd waren. Ten tien ure kwam de nieuwe Prelaat per spoorrein van Namen aan en werd door de kanonniken van het kapittel, de vreemde bisschoppen, de geestelijkheid en de leden van het seminarie, benevens den directeur en een lid van den raad der spoorweg-maatschappij, verwelkomd. Het geschut werd gelost, de trom geroerd, en de aan het station geschaarde troepen presenteerden het geweer, waarna de optocht naar de hoofdkerk aanving. De trein werd door een detachement burgerwacht geopend, bestond verder uit de muzikanten van het 1ste regiment infanterie, het seminarie, de geestelijkheid, het kapittel der hoofdkerk, de adstanten en genoodigden, en werd door detachementen artillerie en gendarmes te paard gesloten. Het getal der prelaten was veertien. Bij het binnentreden van het kerkgebouw presenteerden de daar geplaatste burgerwachten het geweer en werd de trom geroerd, waarna elk de voor hem bestemde plaats innam. Een aantal voorname geestelijke en kerkelijke personen, alsmede de familie des Bisschops, was bereids in de kerk aanwezig. De wijding geschiedde, volgens het gebruikelijk ceremonieel, door den Kardinaal Aartsbisschop van Mechelen, primaat van België. Ten half twee ure was de kerkplegtigheid afgelopen, waarna de trein zich op nieuw vormde en den nieuwen Bisschop naar zijn paleis geleidde, waar een prachtig banket gegeven werd. Des avonds waren vele huizen der stad geillumineerd.

Het laatst bekend bulletin wegens de ziekte des Konings van Zweden is van 3 dezer en houdt hoofdzakelijk in dat de toestand geruststellender was dan op de beide voorafgegane dagen, naardien de lijder meerdere uitwademing en een gerusteren nacht gehad had, ofschoon alle gevaar nog niet geweken scheen te zijn.

Men schrijft uit Petersburg, dat de Nawa tusschen het winterpaleis en de vesting, in den nacht van 28 op 29 oktober, toegevroren is. In den tijd van 133 jaren is dit slechts 15 maal in oktober gebeurd, en slechts in den

jare 1805, op denzelfden datum als thans; in 1811 gebeurde het op 30 oktober.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Rotterdam*, R. Mercer, naar Glasgow; *Three Brothers*, W. Hopkins, n. Maidstone, en *Treaty*, J. Bentley, naar Engeland.

De Amsterdamsche bark *Cameleon*, kapit. J. D. J. van Wijhe, van Batavia binnen, heeft bij de Knap de Goede Hoop gedurende eene maand zwaar stormweder gehad, en daarin den grooten en fokkemast gekraakt en een gedeelte van verschansing en galjoen verloren; het schip is overigens digt gebleven.

HELLEVOETSLUIS den 9 dezer. Gisteren na posttijd niets gepasseerd; de wind Z. W. — Heden morgen stoomden in zee *Bordeaux*, P. J. van Emmerik, naar Bordeaux, en *Admiral Ver-Iluell*, J. Mouthaan, naar Havre. Het schip *Industrie*, kapit. T. Iseljor, van Odesa naar Rotterdam, is binnen door van Brouwershaven alhier op de Reede gekomen; de wind W.

HELLEVOETSLUIS den 10 dezer. Gisteren namiddag is het schip *Maasstroom* door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door van Brouwershaven alhier op de Reede gesleept. En stoomden in zee *Rotterdam*, J. Verspecke, n. Havre, en *Batavier*, W. Smith, n. Londen. En arriveerde *Balmoral* (st.) v. Leith; de wind W. — Heden morgen zeilden *Fortuna*, M. D. Noordhoek, naar Havanna; *Jonge Arie*, J. Goedknecht, en *Zeus*, L. Oversluisen, naar Lissabon. En stoomden in zee *Earl of Auckland*, W. Wintle, en *Attwood*, E. Warman, naar Londen. En arriveerden *Hambourg* (st.), J. Chais, van Havre; *Sjoumanta*, H. H. Scholtens, en *Oldambt*, P. H. Kamminga, van Riga; de wind N.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS J. C. Schotel, J. van Beest Holle, n. Batavia; *Macassar*, P. D. Nap, en *Jaya Packet*, H. van der Meyden, beiden n. Akyab; *Princes Charlotte*, A. A. Harms, n. San Francisco; *Jan van Brakel*, A. J. Deleclisur, en *Dorothea Henriette*, D. Smit, n. New-York; *Pauline*, P. J. van der Griet, n. Triest; *Gazelle*, J. Houdu, n. St. Brieux; *P. Antoinette*, J. Levêque, naar Nantes, en *Henriette*, C. H. van der Veen, naar Cardiff.

GEZIEN door kapitein H. den Breems, voerende de *Koophandel en Zeevaart*, van Villanova te Hellevoetsluis binnen, den 2 dezer, op 46 gr. 6 min. NB. en 8 gr. 24 min. WL., een Nederlandsch barkschip, toonende Rotterdamsche collegievlag met nummer 101, zijnde de *K. N. Tachtclub*, kapitein E. von Lindern, van Newport naar Batavia.

BRIELLE den 9 dezer. Heden voor posttijd arriveerden *E. Estafette* (st.), C. Sœur, van Duinkerken, en *Engineer* (st.), W. Bateman, van Goole; de wind W. ten N.

BRIELLE den 10 dezer. Heden voor posttijd stoomden in zee *Rhine*, J. Ryan, n. Londen; *Engineer*, W. Bateman, n. Goole; *Camerton*, T. Sadler, en zeilde *Whupper*, W. Dawson, beiden naar Hull. En arriveerden *Colonel Evans*, H. Harnden, van Rye; *Giraffe* (st.), Th. Goodburn, van Londen, en *de Elve* (st.), J. J. Hansen, van Hamburg; de wind N. N. W.

MAASSLUIS den 9 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind W.

MAASSLUIS den 10 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind N. N. W.

BROUWERSHAVEN den 9 dezer. Uit of naar zee niets.

TEXEL den 8 dezer. De wind W. Z. W. Binnengekomen *Holland*, R. Dekker, van Tjilatjap; A. L. Zwieting van Portsmouth, als bijlegger; *Magnet* (st.) en *Lord John Russell* (st.) van Londen. Vertrokken niets.

TEXEL den 9 dezer. De wind W. N. W. Binnengekomen *Aldebaran*, B. G. Meyboom, v. Batavia; *Cornelis*, F. D. Fokkes, en *Catharina*, E. G. Olthoff, van Newcastle. Eene brik en eene bark onder quarantaine, de namen onbekend. Vertrokken niets.

Kapitein W. Landzaar, van Batavia in Texel binnen, heeft den 3 oktober, op 16 gr. NB. en 26 gr. WL., gepraaid Zr. Ms. transportschip *MEARWEDE*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse M. C. van Vreeland, van Hellevoetsluis naar Batavia, zoo mede de bark *Cornelis Wernard Eduard*, kapitein J. M. Kleinhouwer, van Hartlepool (laats van Texel) naar Batavia; aan beider boord alles wel.

VLE 6—8 dezer de lijsten niet aangekomen.

Het Nederlandsch kofschip *Elisabeth Maria*, kapit. J. R. Wever, van Noorwegen naar Harlingen, is, volgens brief van de Zolkamp van den 6 dezer, op de Witteronsrug aan den grond geraakt, en zat gevaarlijk.

DELFT den 7 dezer. Binnengekomen eergisteren *Koophandel*, H. de Boer, van Odesa.

VEERE den 8 dezer. Eergisteren naar zee gezeld *Adolf Eduard*, J. H. Horn, (van Middelburg) naar Newcastle.

VLISSINGEN den 9 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *New-York*, Wreman, van Calcutta; *Antyerpia*, Bauning, v. Rio-Janeiro; *Luisella*, Savarese, v. Napels; *Wilhelmina*, Divoor, van Villanova; *Jonge Lucas*, Bontekoe, van Bayonne, en *Eendragt*, Stuit, van Dantzig.

Het briksschip *Gouverneur Elsevier*, kapit. J. Kuyt, van Rotterdam naar Curaçao, is den 8 dezer wegens tegenwind ter reede van Vlissingen binnengelopen.

AANGEKOMEN: Te ST. HELENA 18 september *Straat Sunda*, J. A. Holm, van Batavia naar Amsterdam, *Victoria*, Muller, van Akyab naar Antwerpen, en 20 dito *Elora*, J. Turnbull, van Batavia n. Bremen, welke alle drie de reis hebben voortgezet. Te HAMBURG 6 dezer D. H. de Boer van Oporto, en 8 *Napoleon*, Schmidt, van Batavia. Op de ELVE dien dag *Engelina*, Schoon, van Amsterdam. Te BREMERHAVEN 6 B. W. Pekelder van Koningsbergen. Te STRALSUND 5 J. H. Hut van Harlingen. Te SWINEMUNDE dien dag J. L. Colle van Amsterdam. Te BOLDERAA 1 R. G. Waker van Amsterdam en A. E. Karst van Reval.

VERTROKKEN: Van MAURITIUS 1 september *Science*, Westcott, naar Amsterdam (met de lading van het afgekeurde schip *de Rhijn*). Van ALEXANDRIA (E.) 21 oktober *Edzard*, J. F. Huisman H., n. Amsterdam. Van ROUAAN 4 dezer P. Colletier naar Rotterdam. Van DANTZIG 2 E. P. Mooi naar Hull. Van BOLDERAA 1 *Elisabeth*, Klazen, *Diana*, Fijn, en *Gebroeders Coerkamp*, Coerkamp, alle drie naar Elseneur; 2 T. W. Stuit naar Amsterdam, B. A. Hazewinkel n. Londen en J. H. Deddes n. Elseneur. Van KROONSTAD 29 oktober R. J. van Driesten naar Elseneur.

UITGEKLAARD: Van BALTIMORE 25 oktober *Leila*, W. W. Stafford, en v. NEW-YORK 21 dito *Angelique*, S. Samuels, beiden n. Rotterdam. Van BOSTON 23 *Mercurius*, W. Veeneman, naar Batavia.

IN LADING: Te NEW-YORK 26 oktober *South Carolina*, J. Stewart, naar Rotterdam; *Adrianus en Willem*, J. W. Scheeve, en *Foska Helena*, J. Portengen, naar Amsterdam.

MAURITIUS den 9 september. Het fregatsschip *de IJssel*, kapit. A. Messen, van Pajitan naar Rotterdam, is den 25 augustus lek alhier binnengelopen.

Het schip *Maid of Orleans*, kapit. Fenwick, van Akyab n. Cowes, is den 19 september te St. Helena binnengelopen en lost; volgens zeggen is het lek.

ST. DOMINGO den 30 september. De *François Premier*, kapitein Gallerie, alhier op de kust voor Amsterdam ladende, zal binnen weinige dagen geëxpedieerd worden.

ELSNEUR den 4 dezer. Het kofschip *Johanna Margaretha*, kapit. Huberth, met lijnzaad van Petersburg naar Amsterdam, is heden met overgeworpen lading alhier binnengelopen.

Het schip *Geerdina Cornelia*, kapitein J. A. van Borkum, van Petersburg naar Elseneur, is den 5 dezer met zeeschade te Kopenhagen binnengelopen.

Uittreksel uit de Lloydlijsten tot den 8 november:

Te Londen aangekomen 4 dezer P. J. Haken van Napels, T. Stenders van Warkum en J. B. de Jonge van Stettin; 6 C. Kaspersma van Warkum, W. U. de Jonge van Odensee, G. A. Boongaard, T. J. Visser en W. J. Visser van Riga; 8 *Margaretha Simonetta*, F. J. Hoffman, van Amsterdam; — in lading *Sophia Klasina*, Wolthecker, naar Malta en Jaffa, en *Jantina*, van der Wal, naar Amsterdam. Te HARWICH 5 T. L. van Sluis van Groningen naar Londen. Te IPSWICH 6 J. Cracknell van Rotterdam. Te LYNN 4 G. J. Ploeg van Greifswald. Te WISBEACH 2 J. A. Hansen van Stettin. Te HULL dien dag R. E. Brouwer van Groningen. Te STOCKTON 7 *Vriendschap*, Wijckes, van Kampen. Te SUNDERLAND 3 H. Meuldiijk van Vlissingen, en 7 *Catharina*, Scholtens, van Amsterdam. Te SHIELDS 4 L. E. Koning, mede van Amsterdam, en 1 G. Munneke van Harlingen. Te LEITH 4 M. H. Kwint v. Amsterdam en 5 J. Jackson van Rotterdam. Te DUNDEE 4 S. W. de Boer van Harlingen. Te DEAL 7 *Pelican* (st.) van Rotterdam naar Liverpool. Te FALMOUTH 5 *Sovinto*, Sjolund, van Akyab naar Antwerpen, en *Fortuna*, Hubbert, van Aux Cayes, om order. Te LIVERPOOL 5 *Catharina*, Bakker, van Venetië. Te GREENOCK 3 J. Voorzee van Dublin. Van DUBLIN vertrokken 2 *Westphalia*, Ouweland, en van CARDIFF 4 *Enfield*, London, beiden naar Rotterdam. Van LIVERPOOL 2 *Reynard*, Jones, n. Zierikzee; — uitgeklaard H. Morgan en in lading J. Beer, beiden naar Rotterdam; — *Charles Clarke*, Tadd, naar Dordrecht. Van NEWCASTLE uitge-

klaard *Jonge Jacobus*, P. van Rijn, naar Barcelona, en *Saramacca*, B. J. Jonker, naar Triest.

Het schip *Alida Ikina*, kapit. J. J. Scholtens, v. Livorno, is den 6 dezer te Queenstown binnengelopen.

PADSTOW den 4 dezer. De *Isabella*, kapit. Croote, van Liverpool naar Dordrecht, den 30 oktober zwaar lek alhier binnengelopen, heeft een' aanvang gemaakt met lossen, en zal onderzocht worden.

Het schip *Ann*, kapitein Phillips, van Odesa te Falmouth binnen, heeft den 6 dezer order bekomen om naar Amsterdam te verzellen.

Het schip *Pero*, kapit. Barboussa, van Jaffa naar Amsterdam, is den 6 dezer Deal gepasseerd.

RAMSGATE den 8 dezer. De *Voyager*, kapit. T. Sanson, van Rotterdam naar Poole, is gisteren op het Braakzand gestrand en gezonken, doch het volk gered; de bramsteng steekt nog even boven water uit.

GESEIND: Den 3 oktober, op 6 gr. NB. en 23 gr. WL., eene Nederlandsche bark, toonende Marryats signaalfleg met nummer 7465.

GEPRAAID: Den 3 oktober (lengte noch breedte opgegeven) *Batavier*, H. H. Uil, van Hartlepool naar Bombay. Den 8 oktober, op 11 gr. NB. en 24 gr. WL., *Urania*, K. Teylaar, van Amsterdam naar Batavia.

Het barkschip *Mercator*, kapit. J. Poort, 46 dagen reis hebbende van Schiedam naar Batavia, is op 8 gr. 47 min. NB. en 26 gr. 10 min. WL. gepraaid; alles wel aan boord.

C A R G A - L I J S T.

Rotterdam.

MAASSTROOM, J. F. HOOGVEEN HEYMANS, van Batavia. 7900 b. Koffij, 608 kranj. Suiker, 141 k. Cochenille, 682 schuitj. Tin en 2318 b. Rotting, Nederl. Handel-Maatschappij.

SOUBURG, J. VAN DELFT Cz., van Cheribon. 7605 b. Koffij, 1436 kranj. Suiker, 59 k. Indigo, 774 schuitj. Tin, 60 pic. Gerhout en 1542 boss. Rotting, Nederl. Handel-Maatschappij.

DOGGERSBANK, J. M. JANSSEN, van Samarang. 9552 b. Koffij, 458 kranj. Suiker, 878 schuitj. Tin, 91 k. Indigo, 29 k. Cochenille en 1916 boss. Bindrotting, Nederl. Handel-Maatschappij.

Dordrecht.

JONGE JAN, H. B. L. EYERS, van Batavia. 1459 zakk. Rijst, C. Smit; 117 zakk. Peper, 176 pakk. Gutta Percha en 90 matt. Kaneel, W. Bunge en Co.; 495 schuitj. Tin, Nederl. Handel-Maatschappij; 2 k. Boeken, *Kuyper*, van Dam en Smeer; 1 k. Thee, F. Tissot; 1502 kranj. Suiker en 1374 boss. Rotting, Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA en SOERABAJA, voor Passagiers, waartoe hetzelfde uittmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend gekoperd Nederlandsch Fregatsschip *Hendrika*, kapitein P. Admiraal. Adresten kantoren van *Kuyper*, van Dam en Smeer en *Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA, voor Goederen en Passagiers, het gekoperd, snelzeilend Nederlandsch Briksschip *Jan van Galen*, kapitein P. H. de Boer. Adres ten kantoren van *Kuyper*, van Dam en Smeer en *Hudig en Blokhuyzen*.

BATAVIA en SOERABAJA, voor Goederen en Passagiers, waartoe hetzelfde uittmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Jacatra*, kapitein Th. Buys Jr. Adres ten kantoren van *Kuyper*, van Dam en Smeer en *Hudig en Blokhuyzen*.

DANTZIG, het Pruisisch Schip *Liverpool*, kapitein E. J. Mielordt. Adres ten kantore van *Kuyper*, van Dam en Smeer.

NAPELS, het Napolitaansch Briksschip *Tancredi*, kapitein Filippo Cuccace. Adres ten kantore van *Kuyper*, van Dam en Smeer.

NAPELS, het Napolitaansch Briksschip *Augusta*, kapitein G. B. Maresca. Adres ten kantore van *Kuyper*, van Dam en Smeer.

BEURS- EN MARKTBERICHTEN.

MADRID den 3 November. Spanje 5 per cents 47½ geld; dito 1 per cents 26½; Rentel. Schuld 6½; Coupons 2½.

Den 4den. Spanje 3 per cents 47½; dito 1 per cents 26½.

PARIS den 8 November. Frankrijk 3 per cents 85 a contant en 86 tegen ultimo; dito 4½ per cents 106.40 a contant en 108.50 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2995; Spanje 1 per cents 24½; dito Binnenl. 3 per cents 46½; dito Buitenl. 50½; Turksche Leening 1015 — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 75 en de 4½ per cents 15 centimes hooger dan saturday.

Den 9den. Frankrijk 3 per cents 85.25 en dito 4½ per cents 107.60, beide tegen ultimo.

LONDEN den 8 November. De 3 per cents Geconsolideerden 100½ a ½ a contant en voor rekening; de Gereduceerden 99½ a ½; de Actien van de Bank 225 a ½; Spanje 3 per cents 51½ a 52½; dito nieuwe Uitgestelde 25½ voor rekening; dito Passive, Geconverteerde, 6½; Portugal 5 per cents 57½ a 58½; dito Geconverteerde 101 a 102; Mexico 3 per cents 25½, zonder Coupon van Januarij; Peru Uitgest. 62½; Venezuela Uitgestelde 1¼; Holland 2½ per cents 64½ a 65, en dito 4 per cents, Certificaten, 90 a 97; Turksche Leening 2 a ½ premie.

Den 9den. Spanje 1 per cents 25½; Holland 2½ per cents 65½.

ANTWERPEN den 9 November. België 2½ per cents 56 pap. Spanje 1 per cents 24½ geld; dito Binnenl. 3 per cents 46½ geld. Metaaliek 5 per cents 81½ pap.

AMSTERDAM den 10 November. Nederlanden, Werk. Schuld, 2½ pc., 63½ a 65½; idem, 3 pc., 76½ a 76½; id., 4 pc., 96½ a 96½; O. I. Leening 1844, 4 pc., 91½. België, Cert. bij *Rothschild*, 2½ pc., 52½. Frankrijk, Cert., 3 pc., 77½ a 77½. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 107½; Negot. 1851 en 1853, 5 pc., 97; idem 1840, 4 pc., 91½; idem bij *Stieglitz*, 4 pc., 90½. Spanje, Nieuwe, 1 pc., 24½ a 25; idem 5 pc., 51½ a 51½; Binnenl., 3 pc., 45½; Amort. Uitgest. 6½ a 6½. Portugal, te Londen, 5 pc., 41½. Oostenrijk, Vveenerb., 4 pc., 69½; Metaaliek, 5 pc., 77½; id. 1847, 2½ pc., 40½ a 40½; idem 1851, 2½ pc., 40 a 40½; idem 1849, 5 pc., 90½; id. letter B, 5 pc., 90 a 90½. Sardinië, te Londen, 5 pc., 91½. Brazilië, te Londen 1845, 5 pc., 100. Grenada, te Londen, a 100, 2 pc., 21½; id. Uitgestelde 11 a 11½. Mexico, te Londen, Nieuwe, 5 pc., 25½ a 25½, gebl. 25½. Venezuela, te Londen, 5½ pc., 40½.

ROTTERDAM den 10 November. Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 63½ l. k., 65½ h. k., 65½ gebl. k.; idem idem, 5 pc., 77½; id. id., 4 pc., 95½. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 52½ l. k., 52½ h. k., 52½ gebl. k. Spanje, Buitenl., 1 pc., 25½; Binnenl. a f 6000, 3 pc., 45½ l. k., 45½ h. k., 45½ gebl. k.; Amortisable 6½. Portugal, te Londen, 4 pc., 38½. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1848 en 1849, 5 pc., 106½. Oostenrijk, Metaaliek, 5 pc., 78½ l. k., 78½ h. k.; idem Nieuwe, 5 pc., 90½ l. k., 90½ h. k.; letter B 90½; idem 2½ pc., 40½. Mexico, 1851, 5 pc., 25½; idem idem, Onbep. 24½; idem Bewijzen 7½ l. k., 7½ h. k. Ecuador 4½. Venezuela, 6 nu 5½ pc., 40½. Mosquito Akkers 24.

ROTTERDAM den 9 November. Londen 2 maanden f 11.75, kort f 11.80.

AMSTERDAM den 10 November. TARVE tot nagenoeg vorige prijzen, met eenigen handel aan Cons.; verkocht: 150 ff bonte Pools. f 310; 150 ff Brunsf. f 280; 154 ff Cubana f 255; 122 ff Vriesche f 235. — ROGGE bij partij lager afgegeven; verkocht: 122, 125 ff Pruis. f 198, f 200, bij partij: 121 ff ger. dito f 192; 117 ff Nieuwe Arch. f 182, bij gerijf. — GERST, HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD: Oostvriesch f 55; op g. vaten Olie te leveren: dadelijk en in Nov. eerstk. f 56½; in April eerstk. f 58½. — RAAPOLIE: op 6 w. f 53½; Vlieg. f 52½ a ½; 1 Dec. eerstk. f 53½; 1 Mei eerstk. f 54½; 1 Sept. eerstk. f 54½. — LIJNOLIE: op 6 w. f 30; Vlieg. f 29; 1 Dec. eerstk. f 29½; 1 Maart, 1 April en 1 Mei eerstk. f 29½. — HENDEPOLIE: op 6 weken f 30½; Vlieg. f 384. — RAAPKOEKEN, per 1040 st. f 70 a f 74. — LIJNKOEKEN, per 104 st. f 9 a f 11½.

SCHIEDAM den 9 November. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, f 21.50; Amsterd. proef, id. id., f 22.75. Zonder de belasting. Den 10den. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, f 21.75; Amst. proef, idem idem, f 25. Zonder de belasting.

OPENBARE VERKOOPINGEN

van HUIZEN, enz.,

IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,

Woensdag den 10 November.

Het Winkelhuis en Erve (waarin eene Apotheek en Droogistwink), genaamd AMSTERDAMSCH APOTHEEK, aan de noordzijde van de Hoogstraat, tusschen de Nieuwekerk- en Lamsteeg, wijk 7, n.º 61. In trekgeld f 10600.

